

Pris og lønudvikling 2008-2010

Denne vejledning indeholder en endelig opgørelse af pris- og løn (PL-)udviklingen i 2008 samt nye skøn for 2009 og 2010 i forhold til sidst udmeldte skøn fra Danske Regioner fra marts 2009. Skønnene for 2010 indgår i de økonomiske forudsætninger for økonomiaftalen for 2010. I tabel 1 er de reviderede tal for 2008-2010 sammenholdt med tidligere udmeldte skøn:

Tabel 1 Pris- og lønudviklingen 2008-2010

Pct.	2008	2009	2010
Prisudvikling inkl. overførsler og medicin	1,8	2,1	2,0
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)	2,8	2,3	2,0
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)	2,7	2,4	
Økonomisk vejledning 2007 (juni 2007)	2,4		
Prisudvikling sundhedsområdet	1,8	2,1	1,9
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)	2,8	2,4	2,3
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)	2,9	3,0	
Økonomisk vejledning 2007 (juni 2007)	2,6		
Prisudvikling regional udvikling		1,3	3,3
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)	-	1,9	3,1
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)	-	3,8	
Lønudvikling	4,31	5,19	3,50
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)	3,97	5,21	3,79
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)	3,96	5,12	
Økonomisk vejledning 2007 (juni 2007)	3,25		
PL regional udvikl. og sundhed inkl. sygesikringsmedicin	2,4	3,5	2,5
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)	3,3	3,7	2,8
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)	3,3	3,7	
Økonomisk vejledning 2007 (juni 2007)	2,8		
PL sundhed ekskl. sygesikringsmedicin	3,4	3,8	2,7
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)	3,6	4,0	3,1
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)	3,6	4,0	
Økonomisk vejledning 2007 (juni 2007)	3,1		
PL regional udvikling	-	2,0	3,4
Økonomisk vejledning 2009 (marts 2009)		2,6	3,2
Økonomisk vejledning 2008 (juni 2008)		4,1	

Det fremgår, at den samlede PL-udvikling ekskl. medicin for 2008 er endelig opgjort til 3,4 pct. dvs. 0,2 procentpoint lavere end skønnet i marts måned i år.

For 2009 og 2010 er opgjort et særskilt PL-indeks for hhv. sundhedsområdet og regional udvikling. For 2009 skønnes PL-udviklingen på *sundhedsområdet* ekskl. medicin til 3,8 pct., dvs. 0,2 procentpoint lavere end skønnet i både marts i år og juni sidste år på 4,0 pct.¹ PL-udviklingen for *regional udvikling* i 2009 er nedjusteret til 2,0 pct., dvs. 2,1 procentpoint lavere end de 4,1 pct., der blev aftalt sidste år og 0,6 procentpoint lavere end skønnet i marts måned i år.

Fra 2010 er opgjort en ny service-PL på både *sundhedsområdet* på 2,7 pct. og på *regional udvikling* på 3,4 pct.

¹ Det bemærkes, at der på trods heraf blev forudsat en PL-udvikling på sundhedsområdet på 4,1 pct. i økonomiaftalen for 2009.

Yderligere har Finansministeriet opgjort en særskilt PL for de regionale anlægsudgifter som i 2010 skønnes til 1,7 pct.

1. Opgørelsesmetode

I økonomaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner blev der aftalt et fælles arbejde med henblik på evt. at justere metoden for udarbejdelse af pris- og lønsskønnet for regioner efter overgangen til den nye struktur. I forbindelse med økonomaftalerne for 2009 og 2010 er blevet aftalt en revideret metode for regioner gældende for hhv. aftaleåret 2009 og aftaleåret 2010.

Den reviderede metode for 2009 indebærer, at der for 2009 opgøres tre pris- og lønindeks for regionerne:

- Et **pris- og lønindeks for sundhedsområdet ekskl. medicin**, der er en videreførelse af det hidtidigt opgjorte pris- og lønindeks ekskl. medicin. Indekset anvendes til opregning af de regionale sundhedsudgifter i forbindelse med den årlige økonomaftale. Der er alene tale om marginale ændringer i vægtgrundlagets arts-sammensætningen, som er affødt af den regionale budget- og kontoplan: Vægten for sygehusmedicin ændres fra en fast andel af øvrige varekøb til en løbende vægt opgjort på baggrund af de faktiske udgifter, der i den nye kontoplan opgøres særskilt på art 2.9 gruppe 120 på funktion 1.10.01. Endvidere er vægtgrundlaget for lægeudgifter (overførsler) udvidet marginalt, idet samtlige funktioner under sygesikring nu indgår (dvs. 1.20.10-21, svarende til tidligere funktion 4.70, plus 1.20.22-30 svarende til tidligere funktion 4.71.74).
- Et nyt **pris- og lønindeks for regional udvikling**. Indekset anvendes til pris- og lønopregning af udgifterne til regional udvikling i forbindelse med den årlige økonomaftale. Det regionale tilskud til kollektiv trafik indgår i vægtgrundlaget for dette indeks og reguleres med et sammenvejet omkostningsindeks, som også bruges til at regulere prisstigningsloftet for de regionale busselskaber. I indekset indgår fire underindeks: Udviklingen i brændselspriser (10 pct.), renteutvikling (10 pct.), lønudviklingen for den private sektor (60 pct.) samt almindelige forbrugerpriser (20 pct.) jf. bekendtgørelse om taksstigning i offentlig servicetrafik i trafiksselskaber mv. (BEK nr. 1138 af 02/10/2007). På den måde tages højde for en evt. særskilt prisudvikling på kollektiv trafikområdet.
- Et nyt **pris- og lønindeks for regionernes samlede udgifter**, dvs. regional udvikling og sundhed inkl. medicin. Dette indeks erstatter det hidtil opgjorte pris- og lønindeks inkl. medicin, og anvendes til pris- og lønopregning af det regionale bloktilskud og DUT-beløb på bloktilskudsaktstykket samt PL-regulering af de kommunale bidrag til regionerne.

Det reviderede skøn for 2009 er fortsat baseret på den metode, som blev aftalt ved aftaleindgåelsen for 2009.

I forbindelse med økonomaftalen for 2010 er aftalt følgende justeringer af metoden, der blev anvendt for 2009:

- PL-indekset for sundhedsområdet ekskl. sygesikringsmedicin opgøres for aftaleåret 2010 som en **særskilt service-PL**, dvs. med udgangspunkt i et vægtgrundlag alene baseret på driftsudgifter (dranst 1). For 2009 er det den artsfordelte udgiftssammensætning på både drifts- og anlægskonti (dranst 1 og 3), der danner basis for vægtgrundlaget.

- PL indekset for regional udvikling opgøres tilsvarende som en særskilt service-PL fra 2010.
- Samtidigt er udviklet et særskilt **PL-indeks for de regionale anlægsudgifter**, dvs. for regional udvikling og sundhedsområdet under ét, som tager udgangspunkt i den artsfordelte udgiftssammensætning på anlægskonti på hovedkonto 1 og 3 samlet, der fremskrives med de hidtil anvendte indekser. PL-indekset for de regionale anlægsudgifter tænkes anvendt til PL-opregning af anlægsudgifter i forbindelse med de årlige økonomiaftaler, idet disse dog fastsættes diskretionært under hensyntagen til blandt andet konjunktursituationen.

Der udestår fortsat en endelig afklaring af enkelte elementer i den fremadrettede metode og dermed den endelige PL-rapport vedr. ny metode.

Den endelige opgørelse for 2008 er fortsat baseret på den hidtidige anvendte metode for regioner, dvs. samme metode som blev anvendt ved aftaleindgåelsen for 2008. Den hidtidige metode for regioner er beskrevet i Økonomisk vejledning fra juni 2007.

Udgangspunktet for skønnene for 2009 og 2010 i denne vejledning er konjunkturvurderingen i Finansministeriets økonomiske redegørelse fra maj 2009 samt KTO-forliget af 2. marts 2008 og Sundhedskartel-forliget af 13. juni 2008. For 2008 har Indenrigs- og Socialministeriet opgjort den endelige prisudvikling på grundlag af tal fra Danmarks Statistik og det endelige lønindeks på baggrund af tal fra FLD.

2. PL-udvikling 2008

Den samlede PL udvikling ekskl. sygesikringsmedicin for 2008 er endelige opgjort til 3,4 pct. Det er 0,2 procentpoint lavere end skønnet fra marts i år på 3,6 pct., hvilket primært er et resultat af en lavere faktisk prisudvikling end skønnet af Finansministeriet i december 2008.

2.1 Priser 2008

På baggrund af opgørelser fra Danmarks Statistik har Indenrigs- og Socialministeriet opgjort den endelige prisudvikling ekskl. praksisområdet fra 2007 til 2008 til 1,8 pct., dvs. 1,1 procentpoint lavere end Finansministeriets skøn i Økonomisk Redegørelse fra december 2008. Den primære årsag til dette fald er, at prisen på medicin og anskaffelser er faldet mere i 2008 end forventet - hhv. med -10,7 og -2,0 pct. For de øvrige varegrupper er der sket mindre justeringer, hver især dog kun med en marginal effekt, når der tages højde for varegruppens vægt i den samlede udgiftssammensætning.

PL-udviklingen i praksissektoren er endelig opgjort til 4,4 pct. i 2008, dvs. uændret i forhold til marts-skønnet.

Tabel 2 Prisindeks for 2008

Prisudvikling 2008	Vægt R08	Økonomisk Redegørelse		ISM endelige opgørelse	Diff. dec-08 til endelige	
		maj-08	dec-08		Pct.point	Vægtet effekt
2.2. Fødevarer	0,016	6,2	7,4	7,5	0,1	0,00
2.3. Brændsel	0,030	7,7	6,9	7,7	0,8	0,03
2.6. Køb af jord og bygninger	0,001	-2,0	-4,0	0,5	4,5	0,01
2.7. Anskaffelser	0,056	2,1	2,0	0,0	-2,0	-0,11
2.9. Øvrige varekøb	0,335	1,8	2,0	-1,0	-3,0	-1,01
Sygehusmedicin (0,33)		0,0	0,0	-10,7		
Øvrige varekøb (0,67)		2,7	3,0	3,8		
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	0,074	2,3	2,2	2,9	0,7	0,05
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,488	3,5	3,1	3,2	0,1	0,06
Vægtet prisudvikling	1,000	2,9	2,8	1,8	-1,0	

2.2 Løn 2008

Lønudviklingen i 2008 er endelig opgjort af Indenrigs- og Socialministeriet til 4,31 pct. Det er 0,35 procentpoint højere end Danske Regioners seneste udmelding pr. marts 2009, hvor de overenskomstaftalte udmøntninger blev opgjort til 3,96 pct., jf. tabellen nedenfor. Forskellen mellem de to opgørelser kan delvist henføres til at Indenrigs- og Socialministeriet i deres opgørelse korrigerer lønudviklingen i forhold til arbejdsgivernes nettoindbetalinger til AER (Arbejdsgivernes Elev Refusion). Denne er i 2008 opgjort til 0,31 pct. Heri medgår således ændringer i bidragsbetalingen som i 2008 steg fra 1.970 kr. til 2.016 kr. pr. fuldtidsmedarbejder og ændringer i indtægter, hvor der i forbindelse med trepartsaftalerne forudsattes ændringer i udbetalinger fra AER på 78,1 mio. kr. for regionernes vedkommende, som endnu ikke er blevet realiseret.

Tabel 3 Overenskomstaftalte udmøntninger i 2008

	01-01-2008	01-04-2008	01-10-2008
Generelle lønstigninger		4,09	
Plus 2 ugers barsel			0,07
Reguleringsordning ²			1,47
I alt	0,00	4,09	1,54
Budgetvirkning af overenskomst resultatet i 2008 i pct. = 3,45			
Overhæng fra 2007 i pct. = 0,51			
Budgetvirkning i alt i 2008 i pct. = 3,96			

3. PL-udvikling 2009

For 2009 er PL-udviklingen på *sundhedsområdet* ekskl. sygesikringsmedicin skønnet til 3,8 pct. mod 4,0 pct. i både marts i år og juni sidste år. Skønnet dækker over et lønskøn på 5,19 pct., og en samlet prisudvikling på 2,1 pct. ekskl. praksissektoren og på 2,5 pct. inkl. praksissektoren. Det vil sige prisudviklingen ekskl.

² I forbindelse med indgåelsen af 3-partsaftalen blev det aftalt, at voksenelevlønnsens påvirkninger på reguleringsordningen skulle neutraliseres. Denne neutralisering har betydet, at udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2008 forhøjes med 0,01 pct.

praksissektoren i 2009 er nedjusteret med 0,2 point i forhold til martsskønnet på 2,4 pct. og med 0,8 procentpoint i forhold til skønnet på 3,0 pct. i juni sidste år. Lønudviklingen i 2009 er uændret skønnet 0,07 procentpoint højere end i juni sidste år.

PL-skønnet for *regional udvikling* i 2009 er skønnet til 2,0 pct. dvs. 2,1 procentpoint lavere end den PL på 4,1 pct., som Finansministeriet og Danske Regioner var enige om i forbindelse med økonomiaftalen for 2009, og 0,6 procentpoint lavere end skønnet i marts måned på 2,6 pct. Skønnet dækker i lighed med sundhedsområdet over et lønskøn på 5,19 pct. og en samlet prisudvikling på 1,3 pct. hvilket er 0,5 procentpoint lavere end martsprisskønnet på 1,8 pct. og 2,5 point lavere end skønnet på 3,8 pct. i juni sidste år.

3.1 Priser 2009

Nedjusteringen af prisudviklingen på sundhedsområdet ekskl. praksissektoren i 2009 til 2,1 pct. fra 2,4 pct. i marts i år er primært båret af nedjusterede forventninger til prisudviklingen på øvrige varekøb og øvrige tjenesteydelser i Finansministeriets seneste konjunkturvurdering i forhold til december-vurderingen 2008 - hhv. fra 4,2 til 4,0 pct. og fra 1,8 til 0,6 pct. Herudover er prisudviklingen på fødevarer og entreprenør- og håndværkerydelser nedjusteret, hver især dog kun med en marginal effekt, når der tages højde for varegruppens vægt i den samlede udgiftssammensætning. Den forudgående nedjustering af prisudviklingen i 2009 på baggrund af konjunkturvurderingen fra december 2008 til 2,4 pct. fra 3,0 pct. i juni sidste år var båret af nedjusterede forventninger til brændstofprisudviklingen i 2009, som er en smule opjusteret igen i maj-vurderingen, dog kun med en marginal effekt i den samlede prisudvikling.

Tabel 4 Prisindeks for 2009

Prisudvikling 2009	Vægt R08		Økonomisk Redegørelse			Diff. dec-08 til maj 09		
	Sundhed	Reg.udv.	maj-08	dec-08	maj-09	Pct.point	Vægtet effekt	
							Sundhed	Reg.udv.
2.2. Fødevarer	0,016	0,001	2,4	2,2	0,7	-1,5	-0,02	0,00
2.3. Brændsel	0,031	0,003	1,7	-7,8	-4,9	2,9	0,09	0,01
2.6. Køb af jord og bygninger	0,001	0,000	0,0	-4,5	-7,0	-2,5	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,057	0,001	2,0	1,2	2,1	0,9	0,05	0,00
2.9 Sygehusmedicin (grp 120)	0,158		0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	
2.9 Øvrige varekøb	0,184	0,011	1,5	1,8	0,6	-1,2	-0,22	-0,01
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	0,073	0,046	2,5	2,5	2,0	-0,5	-0,04	-0,02
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,480	0,309	4,9	4,2	4,0	-0,2	-0,11	-0,07
5.9 Tilskud til kollektiv trafik (grp 001)		0,629	3,4	0,6	0,0	-0,6		-0,35
Vægtet prisudvikling SUNDHED			3,0	2,4	2,1	-0,3		
Vægtet prisudvikling REGIONAL UDVIKL	1,000	1,000	3,8	1,8	1,3	-0,5		

Skønnet for praksissektoren er nedjusteret til 3,6 pct. i 2009, dvs. med 0,2 procentpoint i forhold til skønnet i marts måned i år, men 0,9 procentpoint højere end skønnet i juni måned sidste år – hvilket afspejler opjusterede forventninger til de automatiske reguleringer af honorar på praksisområderne generelt.

Den samlede effekt er, at den sammenvejede prisudvikling inkl. praksissektor i 2009 er skønnet til 2,5 pct. mod 2,8 pct. i marts i år og juni sidste år.

Prisudviklingen for regional udvikling er baseret på de samme prisindeks som på sundhedsområdet (ekskl. overførsler i praksissektoren), men i prisskønnet er yderligere indeholdt et skøn for udviklingen i regionernes tilskud til kollektiv trafik.

På baggrund af skøn for de underliggende delindeks i omkostningsindekset på området (brændsel, rente, privatlønudvikling og nettoprisindekset) i Finansministeriets konjunkturvurdering fra maj 2009 er kollektiv trafikindekset skønnet til 0,0 pct. i 2009. Dette er en nedjustering på 0,6 procentpoint i forhold til marts skønnet, hvilket primært er båret af nedjusterede forventninger til lønudviklingen i den private sektor i 2009. Den forudgående nedjustering i omkostningsindekset for kollektiv trafik på baggrund af konjunkturvurderingen fra december 2008 til 0,6 fra 3,4 pct. i juni sidste år var båret af nedjusterede forventninger til brændstofprisudviklingen i 2009, som stort set ikke er ændret i maj-vurderingen.

Samlet er prisudviklingen i 2009 for regional udvikling som helhed skønnet til 1,3 pct. mod 1,8 pct. i marts måned og 3,8 pct. i forbindelse med økonomiaftalen for 2009.

3.2 Lønskøn 2009

Skønnet over lønudviklingen i 2009 er baseret på resultatet fra organisationsforhandlingerne i 2008 samt de aftalte lønstigninger, der indgår i det samlede overenskomstresultat 2008, dvs. KTO-forliget af 2. marts 2008 og Sundhedskartel-forliget af 13. juni 2008. I 2009 er der aftalt generelle lønstigninger, afsat midler til organisationsforhandling samt til lokal løndannelse. Derudover er der aftalt ATP-forhøjelser, barns 2. sygedag samt kompensation for personalegoder. Endelig er der aftalt en udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2009, jf. tabel 4.

Tabel 5 Overenskomstaftalte udmøntninger i 2009

	01-01-2009	01-04-2009	01-10-2009
Generelle lønstigninger			0,86
Gennemsnitsløngaranti		0,02	
Organisationsforhandlingerne		2,31	
Lokal løndannelse		0,85	
ATP	0,01		
Barns 2. sygedag		0,18	
Personalegoder		0,20	
Reguleringsordning ³			0,47
I alt	0,01	3,56	1,33
Budgetvirkning i 2009 i pct. = 3,01			
Overhæng fra 2008 i pct. = 2,18			
Budgetvirkning i alt i 2009 i pct. = 5,19			

³ I forbindelse med indgåelsen af 3-partsaftalen blev det aftalt, at virkninger på reguleringsordningen i medfør af seniorordninger og voksenelevløn skal neutraliseres. Denne neutralisering har betydet, at udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2009 er blevet forhøjet med 0,11 pct.

I Økonomisk Vejledning udsendt i marts 2009 blev udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2009 skønnet til 0,47 pct. Siden er den private lønudvikling fra 1. kvartal 2008 til 1. kvartal 2009 blevet opgjort til 4,2 pct. af Danmarks Statistik, ligesom den regionale/kommunale lønudvikling fra 1. kvartal 2008 til 1. kvartal 2009 er blevet opgjort til 5,7 pct. af Danmarks Statistik.

Disse tal indebærer, at udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2009, som skønnet i Økonomisk Vejledning i marts 2009, kan opgøres endeligt til 0,47 pct. Samlet set indebærer dette, at lønudviklingen i 2009 kan opgøres til 5,19 pct.

Det samlede AER-bidrag er lovreguleret til 2.067 kr. pr. fuldtidsbeskæftiget i 2009, hvilket er en forhøjelse på 51 kr. i forhold til 2008. Denne forhøjelse skønnes ikke at overstige den almindelige lønfremskrivning af nettoudgifter til AER på art 1 og forhøjer derfor ikke lønskønnet yderligere.

4. PL-udvikling 2010

For 2010 er PL-udviklingen på sundhedsområdet skønnet til 2,7 pct. og PL-udviklingen på regional udviklingsområdet til 3,4 pct.

Begge PL-indeks er opgjort på baggrund af et vægtgrundlag alene baseret på driftsudgifter (dranst1), jf. afsnit om metode ovenfor.

4.1 Priser 2010

Til grund for skønnet for PL-udviklingen på sundhedsområdet ligger et skøn for prisudviklingen i 2010 på 1,9 pct., som dermed er vurderet 0,4 procentpoint lavere i majvurderingen i år end i december 2008, hovedsageligt som følge af at tendensen til faldende stigningstakt i prisen på øvrige tjenesteydelser vurderes at forstærkes i 2010. En tilsvarende tendensvurdering i 2010 ses for alle øvrige udgiftsarter med undtagelse af entreprenør og håndværkerpriser samt skønnet for brændsel, hvor prisen er opjusteret med 4,9 procentpoint fra 0,6 til 5,5 pct. Opjustering afspejler bl.a., at der i skønnet er taget højde for de generelle energiforfølgelsesforhøjelser, der ligger i Forårspakken 2.0 med ikrafttræden 1. januar 2010.

Tabel 6 Prisindeks for 2010

Prisudvikling 2010	Vægt R08		Økonomisk Redegørelse		Diff. dec-08 til maj 09		
	Sundhed	Reg.udv.	dec-08	maj-09	Pct.point	Vægtet effekt	
						Sundhed	Reg.udv.
2.2. Fødevarer	0,018	0,001	1,8	0,4	-1,4	-0,03	0,00
2.3. Brændsel	0,034	0,003	0,6	5,5	4,9	0,17	0,02
2.6. Køb af jord og bygninger	0,000	0,000	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,016	0,001	1,8	0,4	-1,4	-0,02	0,00
2.9 Sygehusmedicin (grp 120)	0,176		0,0	0,0	0,0	0,00	
2.9 Øvrige varekøb	0,198	0,011	1,4	0,8	-0,6	-0,12	-0,01
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	0,038	0,046	2,5	3,0	0,5	0,02	0,02
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,521	0,309	3,7	2,8	-0,9	-0,49	-0,29
5.9 Tilskud til kollektiv trafik (grp 001)		0,629	2,9	3,7	0,8		0,52
Vægtet prisudvikling SUNDHED			2,3	1,9	-0,4		
Vægtet prisudvikling REGIONAL UDVIKL	1,000	1,000	3,1	3,3	0,2		

Prisudviklingen på regional udviklingsområde i 2010 er skønnet til 3,3 pct., hvilket er en opjustering på 0,2 point i forhold til Finansministeriets decembervurderingen. Dette afspejler, dels at den forventede forstærkede tendens til aftagende prisudvikling på en række arter grundet udgiftssammensætningen på regionaludviklingsområdet ikke igennem med samme effekt som på sundhedsområdet, og dels at omkostningsindekset for kollektiv trafik er opjusteret med 0,8 point fra 2,9 til 3,7 pct. i 2010, som følge af stigende forventninger til brændselspriserne i 2010.

4.2 Lønskøn 2010

Til grund for skønnet for PL udviklingen på både sundhedsområdet og regional udvikling i 2010 ligger et lønskøn på 3,5 pct.

Lønudviklingen er baseret på resultatet af KTO-forliget af 2. marts 2008 og Sundhedskartel-forliget af 13. juni 2008, hvor der i 2010 er aftalt generelle lønstigninger, afsat midler til organisationsforhandlinger, til lokal løndannelse og til feriepenge/ferieløn og forhøjelse af den særlige feriegodtgørelse samt aftalt udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010. Der henvises i øvrigt til Økonomisk Vejledning fra marts 2009.

Det formålsbestemte arbejdsgiverbidrag til AER (Arbejdsgivernes ElevRefusion) reguleres årligt med satstilpasningsprocenten plus 2 procentpoint. P.t. skønnes denne lovbestemte regulering at udgøre 73 kr. pr. medarbejder i 2010. Meromkostningen ved reguleringen skønnes ikke at overstige den almindelig fremskrivning med lønskønnet af nettoudgifterne til AER på art 1 og forhøjer derfor ikke lønskønnet yderligere.

Ændringer i AER-bidraget ud over ovennævnte regulering kræver en lovændring.

Der har længe været tale om at ændre AER-ordningen. Foreløbigt er gennemført politiske forhandlinger om ændringer i relation til præmieringsordningen i foråret 2009, som er vedtaget i Folketinget (Lov nr. 427 af 30/05/2009 Afskaffelse af præmieordning og indførelse af præmie, løntilskud og bonus). I Danske Regioners skøn for AER-bidraget i 2010 er der ikke indlagt virkning af ændringer som følge af aftalen, idet bidragsændringer som følge heraf endnu er uafklaret og det fortsat henstår uafklaret om der igangsættes yderligere politiske forhandlinger om ordningens fremtidige indretning.

Bilag 1 Pris og lønudvikling, 2008-2010

Tabel 7 PL ekskl. medicin 2008 og PL for sundhedsområdet ekskl. medicin 2009-2010

	Vægte				Index			Sammenvejjet		
	Faste	Regioner 07-08	Regioner 2009-metode 08-09	Regioner Ny service PL 09-10	Regioner 07-08	Regioner 08-09	Regioner 09-10	Regioner 07-08	Regioner 2009-metode 08-09	Regioner Ny service PL 09-10
Priser										
2.2. Fødevarer	1,00	0,016	0,016	0,018	7,5	0,7	0,4	0,12	0,01	0,01
2.3. Brændsel	1,00	0,030	0,031	0,034	7,7	-4,9	5,5	0,23	-0,15	0,19
2.6. Køb af jord og bygninger	1,00	0,001	0,001	0,000	0,5	-7,0	0,0	0,00	-0,01	0,00
2.7. Anskaffelser	1,00	0,056	0,057	0,016	0,0	2,1	0,4	0,00	0,12	0,01
2.9. Øvrige varekøb	1,00	0,335	-	-	-1,0			-0,34		
Sygehusmedicin	0,33	-	0,158	0,176	-10,7	0,0	0,0		0,00	0,00
Øvrige varekøb	0,67	-	0,184	0,198	3,8	0,6	0,8		0,11	0,16
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	1,00	0,074	0,073	0,038	2,9	2,0	3,0	0,21	0,15	0,11
4.9. Øvrige tjenesteydelser	1,00	0,488	0,480	0,521	3,2	4,0	2,8	1,57	1,90	1,43
Prisudvikling		1,000	1,000	1,000				1,8	2,1	1,9
Praksissektoren										
5.2. Overførsler til personer										
Lægeudgifter mv.		1,000	1,000	1,000	4,40	3,40	1,50	4,40	3,40	1,50
Prisudvikling i praksissektoren ekskl. medicin			1,000	1,000				4,4	3,4	1,5
Pris		0,719	0,710	0,688	1,81	2,13	1,91	1,30	1,51	1,31
Overførsler		0,281	0,290	0,312	4,40	3,40	1,50	1,24	0,98	0,47
Samlet prisudvikling		1,000	1,000	1,000				2,5	2,5	1,8
Pris		0,359	0,355	0,331	1,81	2,13	1,91	0,65	0,76	0,63
Overførsler - praksissektor		0,141	0,145	0,150	4,40	3,40	1,50	0,62	0,49	0,23
Løn		0,500	0,500	0,519	4,31	5,19	3,50	2,16	2,59	1,82
Pris- og Lønudvikling		1,000	1,000	1,000				3,4	3,8	2,7

Tabel 8 PL for regional udvikling 2009-2010

	Vægte		Index		Sammenvejjet	
	Regioner 2009-metode 08-09 & 09-10	Regioner Ny service PL 09-10	Regioner 08-09	Regioner 09-10	Regioner 08-09	Regioner 09-10
Priser						
2.2. Fødevarer		0,001		0,7	0,4	0,00
2.3. Brændsel		0,003		-4,9	5,5	(0,02)
2.6. Køb af jord og bygninger		-		-7,0	0,0	-
2.7. Anskaffelser		0,001		2,1	0,4	0,00
2.9. Øvrige varekøb		0,011		0,6	0,8	0,01
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse		0,046		2,0	3,0	0,09
4.9. Øvrige tjenesteydelser		0,309		4,0	2,8	1,23
5.9 Tilskud til andre (kollektiv trafik)		0,629		0,0	3,7	0,00
Prisudvikling		1,000				1,31
Pris		0,826		1,31	3,34	1,08
Løn		0,174		5,19	3,50	0,90
Pris- og Lønudvikling		1,000				2,0

Tabel 9 PL inkl. medicin 2008 og samlet regional PL 2009-2010

	Vægte			Index			Sammenvejlet		
	Faste	Regioner		Regioner 07-08	Regioner 08-09	Regioner 09-10	Regioner 07-08	Regioner	
		07-08	2009-metode 08-09 & 09-10					2009-metode 08-09	2009-metode 09-10
Priser									
2.2. Fødevarer	1,00	0,016	0,015	7,5	0,7	0,4	0,12	0,01	0,01
2.3. Brændsel	1,00	0,030	0,029	7,7	-4,9	5,5	0,23	-0,15	0,16
2.6. Køb af jord og bygninger	1,00	0,001	0,001	0,5	-7,0	0,0	0,00	-0,01	0,00
2.7. Anskaffelser	1,00	0,056	0,054	0,0	2,1	0,4	0,00	0,11	0,02
2.9. Øvrige varekøb	1,00	0,335	-	-1,0	0,0	0,0	-0,34		
Sygehusmedicin	0,33		0,149	-10,7	0,0	0,0		0,00	0,00
Øvrige varekøb	0,67		0,175	3,8	0,6	0,8		0,11	0,14
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	1,00	0,074	0,072	2,9	2,0	3,0	0,21	0,14	0,21
4.9. Øvrige tjenesteydelser	1,00	0,488	0,471	3,2	4,0	2,8	1,57	1,87	1,30
5.9 Tilskud til andre (kollektiv trafik)			0,033		0,0	3,7		0,00	0,12
Prisudvikling		1,000	1,000				1,8	2,1	2,0
Praksissektoren									
5.2. Overførsler til personer									
Lægeudgifter mv.		0,637	0,641	4,40	3,40	1,50	2,80	2,18	0,96
Medicnudgifter		0,363	0,359	-10,73	0,00	0,00	-3,89	0,00	0,00
Prisudvikling i praksissektoren		1,000	1,000				-1,1	2,2	1,0
Pris		0,619	0,624	1,81	2,09	1,97	1,1	1,3	1,2
Overførsler		0,381	0,376	-1,09	2,18	0,96	-0,4	0,8	0,4
Samlet prisudvikling			1,000				0,7	2,1	1,6
Pris		0,333	0,339	1,81	2,09	1,97	0,60	0,71	0,67
Overførsler - praksissektor		0,204	0,204	-1,09	2,18	0,96	-0,22	0,45	0,20
Løn		0,463	0,456	4,31	5,19	3,50	2,00	2,37	1,60
Pris- og Lønudvikling		1,000	1,000				2,4	3,5	2,5

Tabel 10 PL for regionale anlægsudgifter 2010

	Vægte		Index		Sammenvejlet	
		Regioner Ny anlægs-PL '09-10		Regioner '09-10		Regioner '09-10
Priser						
2.2. Fødevarer		0,000		0,4		0,00
2.3. Brændsel		0,000		5,5		0,00
2.6. Køb af jord og bygninger		0,013		0,0		0,00
2.7. Anskaffelser		0,415		0,4		0,18
2.9. Øvrige varekøb		0,067		0,8		0,05
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse		0,380		3,0		1,13
4.9. Øvrige tjenesteydelser		0,124		2,8		0,34
Prisudvikling		1,000				1,7
Pris		0,995		1,71		1,70
Løn		0,005		0,00		0,00
Pris- og Lønudvikling		1,000				1,7